

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 412 din 19.05.2021

Dosar nr: 206/2021

Petiția nr: 2215/22.03.2021

Petent:

Reclamat: -

Obiect: posibilă discriminare prin acordarea de reduceri la transport doar pentru studenții în vârstă de până la 26 de ani

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1.

Numele și domiciliul reclamatului

2. -

II. Citarea părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

4. Prin petiția cu nr. 2215/22.03.2021 și prin punctul de vedere depus cu adresa nr.3351/06.05.2021, petentul, student masterand la Facultatea de Inginerie și Agronomie din Brăila din cadrul Universității Dunărea de Jos, reclamă faptul că, în opinia sa, OUG nr. 8/2021, conține o dispoziție ce abrogă legea ce facilita accesul gratuit la transportul feroviar, la clasa a-II-a, a studenților ce urmau o formă de învățământ superior acreditată. În prezent potrivit acestei ordonanțe reducerea la călătoriile cu trenul nu mai este totală, ci de 50%, dar o reducere de care beneficiază doar studenții de până în 26 de ani (fie ca urmează studii universitare sau postuniversitare - masterat și doctorat), nu și ceilalți studenți care au alte vârste.

Astfel art. VI, pct. 2 din OUG nr. 8/2021, limitează în mod arbitrar și abuziv dreptul la tarif redus cu 50% la mijloacele de transport feroviar pentru studenții de peste 26 de ani.

5. Petentul arată că, potrivit art. 118, alin. (2) din Legea nr. 1/2011, "În învățământul superior nu sunt admise discriminări pe criterii de vârstă, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală, sau alte tipuri de discriminare". De asemenea, articolul 202, alin. (1), litera a) din Legea nr. 1/2011 prevede faptul că unul dintre principiile care reglementează activitatea studenților în cadrul comunității universitare este principiul nediscriminării, în baza

căruia toți studenții beneficiază de egalitate de tratament, iar orice discriminare, directă sau indirectă, este interzisă”!

Astfel, petentul consideră că este discriminatorie acordarea unor facilități la transport numai studenților până în 26 de ani, din moment ce și cei peste 26 de ani pot dobândi calitatea de student, conform legii. De asemenea, dacă la intrarea la conferințe și biblioteci toți studenții beneficiază de reducere la prețul biletului prin dovedirea acestei calități, indiferent de vârstă, nu înțelege de ce, în cazul de față, drepturile sale încetează, spre deosebire de cele ale unui coleg de vârstă diferită ?

6. Petentul arată că, așa cum rasismul și sexismul desemnează discriminarea bazată pe originea etnică și pe gen, termenul de “ageism” desemnează, în terminologia anglo-saxonă, discriminarea datorită vârstei. Discriminarea pe criterii de vârstă poate fi considerată mai specială, deoarece nu există un grup anume vizat, în condițiile în care fiecare persoană are o anumită vârstă și vârsta înaintată este un stadiu pe care majoritatea oamenilor îl va atinge cândva (Friedman, 1984). De asemenea, petentul arată că statul român recunoaște, pe de o parte, necesitatea unei forme de protecție socială prin legiferarea reducerii acordate studenților la transport dar, pe de altă parte, îngreudește accesul la această unei categorii de studenți exclusiv pe criteriul vârstei.

7. Petentul solicită ca CNCD să dispună demararea măsurilor legale necesare pentru atacarea și abrogarea reglementării discriminatorii din cadrul OUG nr. 8/2021.

Sușinerile reclamatului

8. -

IV. Cadrul legal aplicabil

9.- O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

- **Ordinul nr.144/2008 privind procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor**

- **Legea nr. 1/2011 (Legea Educației Naționale)**

Constituția României – art 16, art. 32

- **Declarația universală a drepturilor omului - art. 26**

- **Jurisprudență: Hotărârea CNCD nr.828/2019**

V. Motive de fapt și de drept

10. Potrivit dispozițiilor O.G. nr. 137/2000 republicată, jurisdicția exercitată de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este o „jurisdicție administrativă” ce presupune o procedură specială, administrativ-jurisdicțională, ce se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare. Actul de soluționare a unui conflict corelativ dispozițiilor O.G. nr. 137/2000, republicată, este emis de o autoritate administrativă investită, prin lege organică, cu atribuții de jurisdicție administrativă specială (C.N.C.D.), iar actul per se, este susceptibil de a fi atacat în contenciosul administrativ general, sub cenzura instanțelor judecătorești. Aceste aspecte sunt statuate de prevederile art. 16 (independența organului care emite actul), art. 20 (procedura specială), art. 20 alin.6 (principiul contradictorialității și al dreptului la apărare), art. 20 alin.7 (obligativitatea motivării actului), art. 20 alin.9 (procedura de atac în fața instanței de contencios administrativ) din O.G. nr. 137/2000, cu modificările și completările

ulterioare, republicată. De altfel, caracterul administrativ jurisdicțional al actelor adoptate de Colegiul director al CNCD a fost statuat în nenumărate rânduri de instanțele de contencios administrativ (între altele decizia civilă nr. 1960 din 15.05.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție) Prin Decizia nr. 1.096 din 15 octombrie 2008 și ulterior Decizia nr. 444 din 31 martie 2009 și Decizia nr. 1470 din 10 noiembrie 2009, Curtea Constituțională a statuat că „CNCD este un organ administrativ cu atribuții jurisdicționale, care se bucură de independența necesară îndeplinirii actului administrativ-jurisdicțional și respectă prevederile constituționale cuprinse în art.124 privind înfăptuirea justiției și art.126 alin.(5), care interzice înființarea de instanțe extraordinare”.

11. Astfel, raportat la solicitările petentului și având în vedere că, în spetă, este sollicitată demararea măsurilor legale necesare pentru atacarea și abrogarea reglementării discriminatorii din cadrul OUG nr. 8/2021, CNCD va constata că în cazul sesizării ce face obiectul dosarului 206/2021 nu sunt incidente dispozițiile O.G 137/2000.

12. Având în vedere aceste aspecte, Colegiul nu se poate pronunța prin hotărâre privind obiectul cauzei, însă poate emite un punct de vedere, conform prevederilor art. 18, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 „Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul sau de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.”, astfel:

PUNCT DE VEDERE

13. O.G. nr. 137/2000, prin art. 2 alin. 1, definește discriminarea prin următoarele: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

14. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”.

15. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991; Hoffman împotriva Austriei, 23 iunie 1993, Spadea și Scalabrino împotriva Italiei, 28 septembrie 1995, Stubbings și alții împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996).

16. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.

17. În orice caz supus analizei Colegiului director în ceea ce privește posibila încălcare a principiului egalității, acesta analizează dacă în cazul semnalat se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare.

18. Astfel, pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;

b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;

c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;

d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare.

Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

19. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

20. În analiza obiectului prezentat în speța de față, respectiv condiționarea vârstei de 26 ani pentru acordarea facilităților sau gratuităților pentru mijloacele de transport studenților înmatriculați la formele de învățământ cu frecvență, din instituțiile de învățământ acreditate, Colegiul director consideră că nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, situațiile nu sunt comparabile între persoanele care nu au împlinit vârsta de 26 de ani și cele care au peste 26 de ani. Astfel, în majoritatea cazurilor, la peste 26 de ani, persoanele au finalizat cursurile facultăților, fiind salariate, și se pot întreține din resurse proprii, beneficiile nemaifiind valabile.

21. De asemenea, există o limită de acordare a respectivelor drepturi raportat la vârstă nu duce la instituirea unei situații discriminatorii, în practica de reglementare a unor categorii de drepturi aparținând cetățenilor existând în mod frecvent asemenea limitări de vârstă. În acest sens, pot fi menționate:

- art. 499 alin.3 din Codul civil (*Părinții sunt obligați să îl întrețină pe copilul devenit major, dacă se află în continuarea studiilor, până la terminarea acestora, dar fără a depăși vârsta de 26 de ani*);

- art. 84 lit. b) din Legea 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările ulterioare, (*Copiii au dreptul la pensie de urmaș: dacă își continuă studiile într-o formă de învățământ organizată potrivit legii, până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 26 de ani*);

- art 146 alin. ⁵¹ și ⁵² din Codul fiscal (*Contribuția de asigurări sociale datorată de către persoanele fizice care obțin venituri din salarii sau asimilate salariilor, în baza unui contract individual de muncă cu normă întreagă sau cu timp parțial, calculată potrivit alin. (5), nu poate fi mai mică decât nivelul contribuției de asigurări sociale calculate prin aplicarea cotei prevăzute la art. 138 lit. a) asupra salariului de bază minim brut pe țară în vigoare în luna pentru care se datorează contribuția de asigurări sociale, corespunzător numărului zilelor lucrătoare din lună în care contractul a fost activ.*

(52) Prevederile alin. (51) nu se aplică în cazul persoanelor fizice aflate în una dintre următoarele situații:

a) sunt elevi sau studenți, cu vârsta până la 26 de ani, aflați într-o formă de școlarizare;

22. Având în vedere cele mai sus arătate precum și ordinea analizărilor excepțiilor, Colegiul apreciază faptul că stabilirea neincidentei dispozițiilor O.G 137/2000 în cazul de față face de prisos analizarea fondului petiției.

23. În același sens s-a pronunțat Colegiul director într-o speță similară, respectiv Hotărârea CNCD nr.828/2019.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. CNCD constată că în cazul sesizării ce face obiectul dosarului 206/2021 nu sunt incidente dispozițiile O.G 137/2000.

2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:

a)

VII. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul.

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 19.05.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ANDREI – Membru, HORIA GRAMA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MARIA MOȚA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 31.05.2021
Redactată și motivată: M.M. și M.M

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.